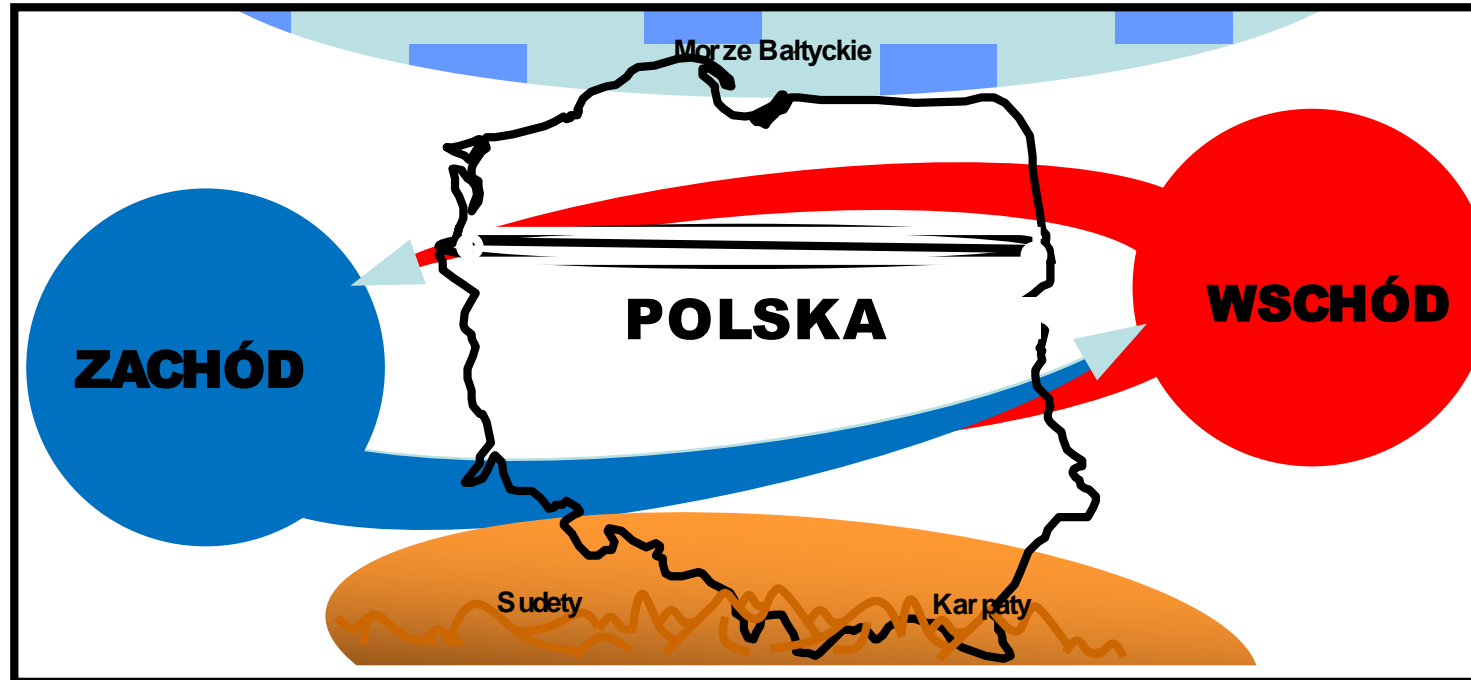

Stanisław Koziej

**GEOSTRATEGICZNE
WYZWANIA DLA POLSKI**

Geostrategiczne położenie Polski w Europie

Triada neozimnowojennej rywalizacji wielkomocarstwowej USA – Rosja - Chiny

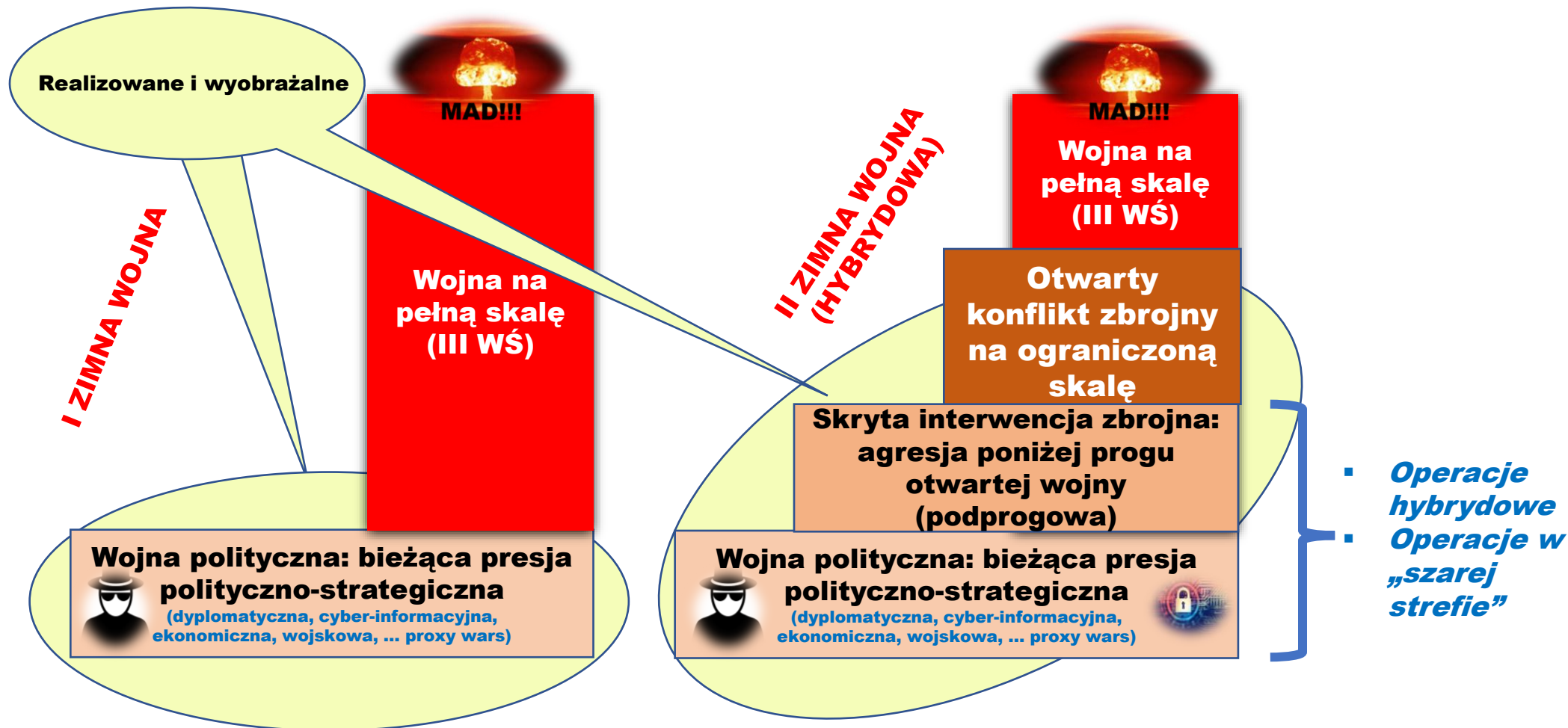

Istota zimnej wojny

- **Geneza:** termin „zimna wojna” pojawił się w erze nuklearnej, czyli w takiej sytuacji, gdy wojna zbrojna („gorąca”) między mocarstwami nuklearnymi oznaczałaby wzajemne gwarantowane zniszczenie się obu walczących stron.
- **Pojęcie:** zimna wojna to konfrontacyjne stosunki pomiędzy nuklearnymi podmiotami politycznymi (mocarstwami, sojuszami) przy wykorzystaniu wszystkich środków przemocy w taki sposób, aby osiągać przeciwne wobec drugiej strony żywotne cele strategiczne, ale bez przekraczania progu bezpośredniej wojny zbrojnej (gorącej), w której obie strony mogłyby się wzajemnie zniszczyć.

NEOZIMNOWOJENNE ŚRODOWISKO BEZPIECZEŃSTWA

Porównanie I zimnej wojny XX wieku z nową (II) zimną wojną XXI wieku: stopnie eskalacji

Neozimnowojenna presja polityczno-strategiczna = wojna polityczna (political warfare)

- **Presja polityczno-strategiczna = wojna polityczna:**
 - **Coercive diplomacy**
 - **Operacje szpiegowskie**
 - **Dywersja informacyjna, w tym cyberdywersja**
 - **Szantaż i sankcje ekonomiczne (energetyczne, finansowe...)**
 - **Dyslokacja i modernizacja SZ**
 - **Manewry wojskowe**
 - **Prowokacyjne incydenty wojskowe**
 - **Proxy wars**

Skryta interwencja zbrojna (agresja podprogowa)

- **Skryta interwencja/agresja podprogowa:**
 - **Uruchamianie/wykorzystywanie wewnętrznych sił antypaństwowych przez służby specjalne**
 - **Operacje cyberdywersji**
 - **Skryte (pod przykryciem) użycie wojsk specjalnych/specnazu**
 - **Osłona interwencji szantażem otwartego konfliktu zbrojnego(„kułak konwencjonalny” - duże zgrupowanie wojsk rozwinięte np. w ramach ćwiczeń typu ZAPAD w pobliżu granic NATO)**
 - **Uwaga: sytuacja trudnokonsensusowa w NATO/UE**

Agresja o celach ograniczonych

- **Agresja otwarta – ograniczona:**
 - **Przejście od agresji skrytej do otwartej**
 - **Selektywne uderzenia raketowo-lotnicze**
 - **Błyskawiczna operacja aterytorialna (rajd, operacja desantowa)**
 - **Agresja terytorialna o ograniczonym rozmachu (celach, skali, terytorium...)**
 - **„Parasol” taktycznej broni jądrowej (doktryna deeskalacji nuklearnej i ... ostrzegawcze uderzenie jądrowe)**

Wojna na pełną skalę

- Agresja na pełną skalę
 - Wariant bardzo mało prawdopodobny – jak w czasie I zimnej wojny
 - Wyrwanie się spod kontroli agresji ograniczonej
 - Błąd ludzki/technologiczny
 - Cyberdywersja strony trzeciej w systemie kierowania bronią raketowo-nuklearną
 - **MAD**: Mutual Assured Destruction (zasada wzajemnego gwarantowanego zniszczenia) – jako bezpiecznik

MAD!!!

SCENARIUSZE NEOZIMNOWOJENNE W RELACJACH NATO - ROSJA

- Scenariusz **stabilizacyjny**
 - ustanowienie i wdrożenie mechanizmów konfrontacji strategicznej adekwatnych do warunków nowej zimnej wojny
- Scenariusz **destabilizacyjny**
 - brak skutecznej odpowiedzi Zachodu (NATO, UE) na neozimnowojenną doktrynę i praktykę Rosji

POLITYCZNO- STRATEGICZNE SCENARIUSZE DLA EUROPY ŚRODKOWO- WSCHODNIEJ

- **Scenariusz „przedmurza, przedpola”** neozimnowojennego
 - następstwo zaostrzenia się nowej zimnej wojny
- **Scenariusz „szarej strefy”** bezpieczeństwa
 - następstwo peryferyzacji w razie zwycięstwa populizmu i izolacjonizmu w EŚW
- **Scenariusz „Jałty II”**
 - następstwo porozumienia USA z Rosją w kontekście globalnej rywalizacji wielkomocarstwowej z Chinami

ODPIERANIE AGRESJI: DZIAŁANIA OBRONNE

RODZAJ AGRESJI	ZADANIA OBRONNIE
SKRYTA INTERWENCJA (agresja podprogowa)	Reagowanie kryzysowe/obronne: <ul style="list-style-type: none">▪ Uruchomienie systemu reagowania kryzysowego▪ Podwyższenie gotowości obronnej państwa▪ Osłona granicy, obrona powietrzna i morska oraz działania przeciwdwersyjne▪ Wprowadzenie stanów nadzwyczajnych▪ Uruchamianie reagowania kryzysowego w ramach UE i obronnego w ramach NATO (pokonanie bariery konsensusu!)
AGRESJA OGRANICZONA	Operacja obronna: <ul style="list-style-type: none">▪ Rozwinięcie strategiczne (mobilizacyjne i operacyjne)▪ Prowadzenie narodowej operacji obronnej▪ Udział w sojuszniczej operacji obronnej, w tym wydzielenie kontyngentu do obrony sojusznika
AGRESJA NA PEŁNĄ SKALĘ	PEŁNOWYMIAROWA SOJUSZNICZA KAMPANIA WOJENNA

NARODOWA OPERACJA OBRONNA: dylematy

- **Problem zaskoczenia agresją:**
 - **strategiczne,**
 - **operacyjne,**
 - **taktyczne**
- **Agresja terytorialna i ... aterytorialna?**
- **Czas obrony samodzielnej?**
- **Przestrzeń: obrona głęboka – obrona frontalna?**
- **Państwo podziemne: zbrojny ruch oporu – powszechny (WOT) czy profesjonalny (WSPEc)**

Pożądanane priorytety rozwoju sił zbrojnych

PRIORYTETY OPERACYJNE:

- 1) obrona państwa i przeciwstawianie się agresji zbrojnej;
- 2) wspieranie podsystemów ochronnych w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego i pomocy społeczeństwu;
- 3) udział w międzynarodowych operacjach bezpieczeństwa (P/K/S...)

PRIORYTETY MODERNIZACYJNE:

Środki rozpoznania (w tym satelitarnego), WRE i cyberobrony/cyberwalki

Bezzałogowe, wysoce z informatyzowane systemy walki i wsparcia

Broń precyzyjnego rażenia dużego zasięgu

PRIORYTETY ORGANIZACYJNE:

Pełne ukończenie i usamodzielnienie bojowe i taktyczne oddziałów i ZT

Wzmocnienie odporności strategicznej państwa

Budowa systemu rezerw operacyjnych i mobilizacyjnych

SYNTEZA POLSKICH PRIORYTETÓW STRATEGICZNYCH

- Umacnianie **obecności w zachodnich strukturach** bezpieczeństwa oraz **wiarygodności i podmiotowości** strategicznej Polski na arenie międzynarodowej
- Zbudowanie **zintegrowanego systemu bezpieczeństwa** państwa, zdolnego do jego obrony zarówno w warunkach **sojuszniczych, jak i samodzielnie**, w tym na wzmocnieniu **strategicznej odporności** kraju na różne formy neozimnowojennej presji i agresji (podprogowej/hybrydowej, ograniczonej i na pełną skalę)
- Kierowanie się paradygmatem **jakościowym** w rozwoju sił zbrojnych, traktując priorytetowo **zdolności przeciw-zaskoczeniowe** oraz reagowania w **sytuacjach trudno-konsensusowych** - jako polską specjalizację w NATO i UE
- Strategiczny przeskok pokoleniowy/generacyjny: Polska jako... **CYBERMOCARSTWO???**